

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου (τάξεις Α', Β' & Γ')

[Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας]

Με βάση την Υ.Α.: 104182/Δ2/29-8-2022
(Φ.Ε.Κ. 4678/τχ. Β'/5-9-2022), άρθρο 5, Α
Τροποποίηση της 102474/Δ2/20-08-2021 (ΦΕΚ 4134/Β'/9-9-2021)
<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/02/26/tropos-exetasis-mathimaton-gel-fek-4678-2022>

**Τρόπος εξέτασης στις προαγωγικές,
απολυτήριες & κατατακτήριες εξετάσεις
Διαγραμματική παρουσίαση**

Χαράλαμπος Κωνσταντέλλιας (charkon@sch.gr)
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων
Δ.Δ.Ε. Κυκλάδων
Ιστολόγιο: <https://blogs.sch.gr/charkon>
Οκτώβριος 2024

Περιεχόμενα

A/A	Περιεχόμενο	Διαφάνεια
1	Αξιολόγηση μαθητών στο ΓΕ.Λ. στα τετράμηνα	3
2	Επισημάνσεις για τα θέματα των εξετάσεων	6
3	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α' ΓΕ.Λ.	8
4	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Β' ΓΕ.Λ. (Γενικής Παιδείας)	17
5	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Β' ΓΕ.Λ. (ΟΠ)	26
6	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Γ' ΓΕ.Λ. (ΟΠ)	39

Αξιολόγηση μαθητών στο Γενικό Λύκειο [1] στα τετράμηνα

Ν. 4823/2021, άρθρο 86, §2 (Αντικαθιστά τις §§ 1, 2 του άρθρου 103 του Ν. 4610/2019.)

Γενικά σε όλα τα μαθήματα εκτός της Φυσικής Αγωγής

Για την αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών του **ΓΕ.Λ.** στα **τετράμηνα** συνεκτιμώνται τα παρακάτω κριτήρια:

- α) Η **συμμετοχή** του μαθητή στη διδακτική μαθησιακή διαδικασία
- β) Η **επιμέλεια** και το **ενδιαφέρον** για το μάθημα

Αξιολόγηση μαθητών στο Γενικό Λύκειο [2]

N. 4823/2021, άρθρο 86, §2

(Αντικαθιστά τις §§ 1, 2 του άρθρου 103 του Ν. 4610/2019.)

- γ) Η επίδοση στις τετραμηνιαίες δοκιμασίες αξιολόγησης (με τις ακόλουθες μορφές):
 - Ωριαίες γραπτές δοκιμασίες
 - Ανάθεση και υποβολή/παρουσίαση ατομικής ή ομαδικής συνθετικής δημιουργικής ή διαθεματικής εργασίας
 - Αξιοποίηση του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης

- 1 τετραμηνιαία δοκιμασία στο Α' τετράμηνο και 1 στο Β' τετράμηνο.
- Αν δεν πραγματοποιηθεί η δοκιμασία στο Α' τετράμηνο, πραγματοποιούνται δύο (2) στο Β' τετράμηνο.
- Ο διδάσκων επιλέγει τη μορφή της τετραμηνιαίας δοκιμασίας.⁴

Αξιολόγηση μαθητών στο Γενικό Λύκειο [3]

N. 4823/2021, άρθρο 86, §2

(Αντικαθιστά τις §§ 1, 2 του άρθρου 103 του Ν. 4610/2019.)

δ) Η επίδοση στις γραπτές δοκιμασίες

- **Ολιγόλεπτες** (με ή χωρίς προειδοποίηση / Ο αριθμός και η συχνότητα στην κρίση του διδάσκοντος)
- **Ωριαίες** (με προειδοποίηση σε ανακεφαλαίωση / χωρίς προειδοποίηση στο μάθημα της ημέρας / με τους γνωστούς περιορισμούς)

ε) Οι εργασίες που εκτελεί στο σχολείο ή στο σπίτι.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης στις προαγωγικές, απολυτήριες και κατατακτήριες εξετάσεις
Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Γενικά

Τα θέματα των προαγωγικών, απολυτήριων και κατατακτήριων εξετάσεων:

- λαμβάνονται από την ύλη που ορίζεται ως **εξεταστέα** για κάθε μάθημα κατά το έτος που γίνονται οι εξετάσεις.
- Οι ερωτήσεις είναι ανάλογες με εκείνες που υπάρχουν στα **σχολικά εγχειρίδια** και στις οδηγίες του Ι.Ε.Π.
- **διατρέχουν** όσο το δυνατόν μεγαλύτερη **έκταση** της εξεταστέας ύλης.
- ελέγχουν **ευρύ φάσμα** διδακτικών **στόχων** και είναι **κλιμακούμενου** βαθμού δυσκολίας.
- περιλαμβάνουν **ποικιλία** ερωτήσεων (π.χ. σύντομης απάντησης, ελεύθερης ανάπτυξης, κλειστού τύπου), οι οποίες είναι **κλιμακούμενου βαθμού** δυσκολίας.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης στις προαγωγικές, απολυτήριες και κατατακτικές εξετάσεις Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Γενικά

Τα θέματα των προαγωγικών, απολυτήριων και κατατακτικών εξετάσεων:

- είναι εφικτό να απαντηθούν με πληρότητα στον προβλεπόμενο χρόνο.
- ακολουθούν τη φιλοσοφία των θεσμοθετημένων προγραμμάτων σπουδών (και οδηγιών του Ι.Ε.Π.) και των σχολικών εγχειριδίων.
- διατυπώνονται την ημέρα διεξαγωγής των εξετάσεων με τη συνεργασία των καθηγητών που διδάσκουν το ίδιο μάθημα στην ίδια τάξη κάθε Λυκείου και είναι κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης του Λυκείου.
- **συνυπογράφονται από τον Διευθυντή του Λυκείου.**

Οι μαθητές απαντούν υποχρεωτικά σε όλα τα θέματα.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Α΄ τάξη

Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

[Υ.Α. 104182/Δ2/29-8-2022

(Φ.Ε.Κ. 4678/τχ. Β΄/5-9-2022), άρθρο 5, Α, Ι]

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/02/26/tropos-exetasis-mathimaton-gel-fek-4678-2022>

Α΄ τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

Υ.Α.: 70001/Γ2/21-6-2011 (Φ.Ε.Κ. 1562/τχ. Β΄/27-6-2011)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2022/11/05/programma-spoydon-archaion-glossas-logotechnias-a-taxis-gel-2011>

Εξεταστέα ύλη Α΄, Β΄ & Γ΄ ΓΕ.Λ.:

Υ.Α.: 89004/Δ2 (Φ.Ε.Κ. 4545/τχ. Β΄/5-8-2024)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/08/06/exetastea-yli-a-v-g-gel-2024-2025-fek>

Οδηγίες διδασκαλίας: 106119/Δ2/17-9-2024

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/09/19/archaia-ellinika-gel-odigies-2024-2025>

Α΄ τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- Απόσπασμα κειμένου **διδαγμένου** από το **πρωτότυπο** 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.

Τράπεζα Θεμάτων

- Απόσπασμα κειμένου **διδαγμένου** από **μετάφραση**.

Διδάσκων / Διδάσκουσα

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Τα θέματα συνοπτικά:

Αρίθμηση	Δραστηριότητα	Μονάδες	Πηγή		
α	Μετάφραση 8-10 στίχων από το πρωτότυπο	30	ΤΘΔΔ		
β	i 3 ερωτήσεις ερμηνευτικές • 2 αναφέρονται στο πρωτότυπο. • 1 αναφέρεται στο μεταφρασμένο σε σχέση με το πρωτότυπο.	[3x10 =] 30	Διδ.		
		ii	1 ερώτηση λεξιλογική – σημασιολογική	10	ΤΘΔΔ
		iii	1 ερώτηση γραμματικής	10	Διδ.
		iv	1 ερώτηση συντακτικού	10	Διδ.
		v	1 ερώτηση κλειστού τύπου για το γραμματειακό είδος, τον συγγραφέα ή το έργο του.	10	ΤΘΔΔ

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

α) Να μεταφράσουν στη Νέα Ελληνική 8-10 στίχους του πρωτότυπου κειμένου.

Τράπεζα Θεμάτων

[30 μονάδες]

Α΄ τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

Διδάσκων/Διδάσκουσα

β) Να απαντήσουν σε:

ι. τρεις (3) ερωτήσεις ερμηνευτικές, που μπορεί να αναφέρονται:

- σε ιδέες, αξίες, προβλήματα.
- στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα προσώπων.
- στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής συγγραφής του έργου.
- στη δομή του κειμένου.
- σε υφολογικά και αισθητικά θέματα.

Οι **2** ερωτήσεις αναφέρονται στο **πρωτότυπο** κείμενο και η **1** στο κείμενο **από μετάφραση**, σε **συσχετισμό** με το εξεταζόμενο **πρωτότυπο** απόσπασμα.

[3x10=30 μονάδες]

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Παραδείγματα από την ΤΘΔΔ (# 14762)

2. Για ποιο λόγο ο αρχαίος ιστοριογράφος αποδίδει τόσο παραστατικά την εικόνα της βίαιης απομάκρυνσης του Θηραμένη από τον βωμό του Βουλευτηρίου; Μονάδες 10

3. Σε ποια σημεία του αρχαίου κειμένου φαίνεται ο «παιγνιώδης» χαρακτήρας του Θηραμένη; (μονάδες 6). Ποιες εκδηλώσεις του πολιτισμού των αρχαίων Αθηναίων θα μπορούσαν να μας οδηγήσουν σε συμπεράσματα για το «παιγνιώδες» πνεύμα τους; (μονάδες 4). Μονάδες 10

4. *Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως – που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς– είχε διάθεση να σκοτώσει πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' εγώ κ' εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποχτήσουμε δημοτικότητα». Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στο Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχεί είν' υποχρεωμένος να βγάζει από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος». Ξενοφῶντος Ἑλληνικά, 2.3 §15-16
(Μετάφραση Ρ. Ρούφος)*

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους οι απόψεις και οι ενέργειες του Κριτία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ακραίος πολιτικός κυνισμός (ή αμοραλισμός); Μονάδες 10

Τράπεζα Θεμάτων

ii. **μία (1)** ερώτηση **λεξιλογική-σημασιολογική** που αναφέρεται:

- στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής.
- σε ομόρριζες λέξεις.
- σε απλές ή σύνθετες.
- στη σύνδεση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής.
- στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους.
- σε συνώνυμα και αντώνυμα κ.λπ.

[10 μονάδες]

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iii. μία (1) ερώτηση **γραμματικής**.

[10 μονάδες]

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iv. μία (1) ερώτηση **συντακτικού**.

[10 μονάδες]

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

Τράπεζα Θεμάτων

v. μία (1) ερώτηση **κλειστού** τύπου (σωστό ή λάθος, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης κ.ά.) που αναφέρεται στο **γραμματειακό είδος** του κειμένου, στον **συγγραφέα** ή στο **έργο** του.

[10 μονάδες]

Τέλος Α΄ τάξης

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Β' τάξη

Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Γενικής Παιδείας)

Για τις εξετάσεις κατ' ιδίαν διδασκόντων και στρατευσίμων
[και για τα τετράμηνα]

Με βάση την Υ.Α.: 104182/Δ2/29-8-2022
(Φ.Ε.Κ. 4678/τχ. Β' /5-9-2022), άρθρο 5, Α II
Τροποποίηση της 102474/Δ2/20-08-2021 (ΦΕΚ 4134/Β' /9-9-2021)
<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/02/26/tropos-exetasis-mathimaton-gel-fek-4678-2022>

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

Υ.Α.: 150918/Δ2/12-9-2017 (Φ.Ε.Κ. 3321/τχ. Β' /21-9-2017)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2022/11/05/programma-spoydon-archaion-gp-v-taxis-gel>

Εξεταστέα ύλη Α', Β' & Γ' ΓΕ.Λ.:

Υ.Α.: 89004/Δ2 (Φ.Ε.Κ. 4545/τχ. Β' /5-8-2024)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/08/06/exetastea-yli-a-v-g-gel-2024-2025-fek>

Οδηγίες διδασκαλίας: 106119/Δ2/17-9-2024

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/09/19/archaia-ellinika-gel-odigies-2024-2025>

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- απόσπασμα **διδαγμένου** κειμένου από το **πρωτότυπο** 12 έως 20 στίχων, με νοηματική συνοχή.
- **παράλληλο κείμενο** σε νεοελληνικό λόγο, **διδαγμένο** (από τα μεταφρασμένα κείμενα των οποίων έχει γίνει σχετική επεξεργασία κατά τη διδακτική διαδικασία) **ή αδίδακτο**, που επιλέγεται από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα.

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Τα θέματα συνοπτικά:

Δραστηριότητα		Μονάδες
α	Μετάφραση 8-10 στίχων από το πρωτότυπο	30
β	2 ερωτήσεις ερμηνευτικές που αναφέρονται στο πρωτότυπο.	[2x15 =] 30
γ	1 ερώτηση (σύγκριση του εξεταζόμενου με το παράλληλο κείμενο σε νεοελληνικό λόγο).	10
δ	2 ερωτήσεις στο διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο <u>Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς σε κάθε ερώτηση</u>	
i	1 ερώτηση λεξιλογική - σημασιολογική	15
ii	1 ερώτηση αποκλειστικά υφολογικού χαρακτήρα	15

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

α) **Μετάφραση** στη Νέα Ελληνική ενός τμήματος του **διδαγμένου** από το **πρωτότυπο** κειμένου (8-10 στίχων).

[30 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

β) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις **ερμηνευτικές**, που μπορεί να αναφέρονται:

- σε ιδέες, αξίες, προβλήματα και επιχειρήματα,
- στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα των προσώπων,
- στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου,
- στη συσχέτιση του υπό εξέταση κειμένου με γραμματολογικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη του μαθήματος.

Αυτές οι δύο (2) ερωτήσεις αναφέρονται στο απόσπασμα από το **πρωτότυπο**.

[2x15=30 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

γ) Απάντηση σε μία (1) ερώτηση που ζητεί τη **σύγκριση** του **εξεταζόμενου** κειμένου με το **παράλληλο** κείμενο σε νεοελληνικό λόγο.

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

δ) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις στο διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς σε κάθε ερώτηση

- ι.** μία (1) ερώτηση **λεξιλογική-σημασιολογική** που αναφέρεται:
- στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής,
 - σε ομόρριζες λέξεις,
 - σε απλές ή σύνθετες,
 - στη συσχέτιση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής,
 - στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους,
 - σε συνώνυμα και αντώνυμα, κ.λπ.

[15 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

ii. μία (1) ερώτηση **αποκλειστικά υφολογικού** χαρακτήρα (εκφραστικά σχήματα, αισθητικά θέματα, λεξικογραμματικά φαινόμενα), προκειμένου να αναδειχθεί η λειτουργία συγκεκριμένων εκφραστικών επιλογών του συγγραφέα.

[15 μονάδες]

Τέλος Β' ΓΠ

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Β' τάξη

Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Ομάδα Προσανατολισμού)

[Υ.Α. 104182/Δ2/29-8-2022

(Φ.Ε.Κ. 4678/τχ. Β' /5-9-2022), άρθρο 5, Α, ΙΙΙ]

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/02/26/tropos-exetasis-mathimaton-gel-fek-4678-2022>

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

Υ.Α.: 80052/Γ2/22-5-2014 (Φ.Ε.Κ. 1401, τχ. Β', 2-6-2014)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2023/10/12/programma-spoydon-archaion-v-gel-op>

Εξεταστέα ύλη Α', Β' & Γ' ΓΕ.Λ.:

Υ.Α.: 91771/Δ2/21-8-2023 (Φ.Ε.Κ. 5162/τχ. Β' /22-8-2023)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2023/10/12/exetastea-yli-a-v-amp-amp-g-gel-tr-thematon-2023-2024-fek>

Οδηγίες διδασκαλίας: 106119/Δ2/17-9-2024

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/09/19/archaia-ellinika-gel-odigies-2024-2025>

Τράπεζα Θεμάτων

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- απόσπασμα **διδαγμένου** κειμένου από το **πρωτότυπο** 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.
- **παράλληλο** κείμενο στη Νέα Ελληνική από την **αρχαία ή νεότερη** ελληνική γραμματεία.
- **αδίδακτο** πεζό κείμενο αττικής διαλέκτου 12-20 στίχων στερεότυπης έκδοσης με νοηματική συνοχή (με σύντομο σχετικό εισαγωγικό σημείωμα με εξωκειμενικές πληροφορίες απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου).

Τα θέματα συνοπτικά [1]

Αρίθμηση	Δραστηριότητα	Μονάδες	Πηγή
Διδαγμένο κείμενο			
1	i	1 ερώτηση κατανόησης	10 ΤΘΔΔ
	ii	2 ερωτήσεις ερμηνευτικές • 1 αναφέρονται στο πρωτότυπο. • 1 αναφέρεται στο παράλληλο σε σχέση με το πρωτότυπο.	[2x10 =] 20 Διδ.
	iii	1 ερώτηση ανοικτού ή κλειστού τύπου για το γραμματειακό είδος, τον συγγραφέα ή το έργο του.	10 Διδ.
	iv	1 ερώτηση λεξιλογική – σημασιολογική	10 ΤΘΔΔ

Τα θέματα συνοπτικά [2]

Αρίθμηση	Δραστηριότητα	Μονάδες	Πηγή
Αδίδακτο κείμενο			
2	i Μετάφραση 8-10 στίχων στη Νέα Ελληνική	20	ΤΘΔΔ
	ii 1 ερώτηση κατανόησης	10	Διδ.
	iii 1 ερώτηση γραμματικής	10	Διδ.
	iv 1 ερώτηση συντακτικού	10	ΤΘΔΔ

Διδαγμένο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες να απαντήσουν σε:

Τράπεζα Θεμάτων

- i. μία (1) ερώτηση **κατανόησης** με την οποία ζητείται να αποκωδικοποιήσουν σημεία του κειμένου και να αντλήσουν βασικές πληροφορίες που εντοπίζονται στο κείμενο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα **ανοικτού** ή **κλειστού** (σωστού ή λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κ.λπ.) τύπου.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [2]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

ii. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές:

- **Η πρώτη αναφέρεται:**
 - σε ιδέες/αξίες/προβλήματα.
 - σε στάσεις/ήθος/χαρακτήρα των προσώπων.
 - στο ιστορικό/κοινωνικό/πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου.
 - στη δομή/σύνθεση του κειμένου.
 - σε υφολογικά/αισθητικά θέματα, με βάση το **διδαγμένο πρωτότυπο** κείμενο.
- **Η δεύτερη αναφέρεται στο παράλληλο κείμενο σε συσχέτισμό με το εξεταζόμενο πρωτότυπο κείμενο.**

[10 μονάδες]

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Παράδειγμα από την ΤΘΔΔ (# 20589)

B1. «Έτι δ', ὧ βουλή, ... ἀγῶνας καθεστηκότας.»: Ποιο επιχείρημα διατυπώνει ο Μαντίθεος; Να το αξιολογήσετε ως προς την πειστικότητά του. Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, *Κατὰ σιτοπωλῶν* §§13.5-15.1 Ο λόγος *Κατὰ σιτοπωλῶν* είναι ρητορικός δικανικός λόγος του Λυσία που ανήκει στην κατηγορία των καταγγελτικών λόγων του. Γράφτηκε για λογαριασμό του κατηγορούμενου περίπου το 386 π.Χ. και εκφωνήθηκε ενώπιον της Ηλιαίας εναντίον κυρίως των σιτοπωλών και λιγότερο των σιτεμπόρων για λαθραία εισαγωγή σίτου και αισχροκέρδεια.

Ωστόσο όλοι γνωρίζετε ότι αυτοί είναι οι τελευταίοι που δικαιούνται να προβάλλουν παρόμοιους ισχυρισμούς. Γιατί τα συμφέροντά τους είναι αντίθετα από τα συμφέροντα των άλλων. Γιατί τότε κερδίζουν περισσότερα, όταν φτάσει στην πόλη η είδηση για κάποια συμφορά και πωλούν ακριβό το σιτάρι. Με τόση χαρά μάλιστα βλέπουν τις δικές σας συμφορές, ώστε κάποιες τις πληροφορούνται πριν από τους άλλους, και κάποιες τις χαλκεύουν οι ίδιοι διαδίδοντας ή ότι χάθηκαν τα πλοία στον Πόντο, ή ότι συνελήφθησαν από τους Λακεδαιμόνιους όταν απέπλεαν, ή ότι έχουν κλείσει τα λιμάνια, ή ότι πρόκειται να καταγγελθούν οι συνθήκες. Και έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο εχθρότητας, ώστε συνωμοτούν εναντίον σας σε κρίσιμες στιγμές ταυτόχρονα με τους εχθρούς. Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

χαλκεύουν: κατασκευάζουν

B2. Σε ποιο φαινόμενο που αποτελούσε πληγή για τη δημόσια ζωή της αρχαίας Αθήνας, αναφέρονται και τα δύο κείμενα (διδαγμένο και παράλληλο); Μονάδες 10

Διδαγμένο κείμενο [3]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iii. μία (1) ερώτηση ανοικτού ή κλειστού τύπου που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο [από το πρωτότυπο], στον συγγραφέα ή στο έργο του.

[10 μονάδες]

Παράδειγμα από την ΤΘΔΔ (# 20148)

B3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

1. Η συστηματική ρητορική γεννήθηκε στη Σικελία μετά το 466 π.Χ.
2. Οι δικανικοί λόγοι εκφωνούνταν στην Αγορά.
3. Οι επιδεικτικοί ή πανηγυρικοί λόγοι εκφωνούνταν μόνο μετά από κάθε νικηφόρα μάχη
4. Η πίστις ως το σημαντικότερο μέρος του ρητορικού λόγου περιέχει άτεχνες και έντεχνες αποδείξεις.
5. Η παθοποιία είναι σημαντική, επειδή οι άνθρωποι αποφασίζουν περισσότερο συναισθηματικά παρά λογικά.

Μονάδες 10

Διδαγμένο κείμενο [4]

Τράπεζα Θεμάτων

- iv. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική**
- σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας Ελληνικής.
 - διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους.
 - οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων.
 - συνώνυμα, αντώνυμα.

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

Τράπεζα Θεμάτων

ι. να **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική οκτώ έως δέκα (8-10) στίχους.

[20 μονάδες]

Αδίδακτο κείμενο [2]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

ii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **κατανόησης** που αναφέρεται στον **νοηματικό άξονα** του κειμένου.

[10 μονάδες]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **γραμματικής**.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα.

[10 μονάδες]

Αδίδακτο κείμενο [3]

Τράπεζα Θεμάτων

iv. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **συντακτικού**:

π.χ.

- αναγνώριση λέξεων/φράσεων/προτάσεων/άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου.
- μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα

[10 μονάδες]

Υπενθύμιση για τη διδασκαλία

Κατά τη διάρκεια του σχολ. έτους να διδαχθούν **18-20** κείμενα της αττικής διαλέκτου, αξιοποιώντας και έγκυρους ηλεκτρονικούς κόμβους, όπως την *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*.

Οδηγίες 2023-2024, σ. 13.

Τέλος Β' τάξης
(Ομ. Προσανατολισμού)

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Γ' τάξη

Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Ομάδα Προσανατολισμού)

[Υ.Α. 104182/Δ2/29-8-2022

(Φ.Ε.Κ. 4678/τχ. Β' /5-9-2022), άρθρο 5, Α, IV]

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/02/26/tropos-exetasis-mathimaton-gel-fek-4678-2022>

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

Υ.Α.: 203503/Δ2/23-12-2019 (Φ.Ε.Κ. 4902, τχ. Β', 31-12-2019)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2023/10/12/programma-spoydon-archaion-g-gel-fek-4902-v-2019>

<https://blogs.sch.gr/charkon/2022/11/05/programma-spoydon-archaion-g-gel-symplirosi-2020> (Συμπλήρωση)

Εξεταστέα ύλη Γ' ΓΕ.Λ.:

Υ.Α.: 82871/Δ2 (Φ.Ε.Κ. 4289/τχ. Β' /22-7-2024)

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/07/23/exetastea-yli-panelladikon-gel-2025>

Οδηγίες διδασκαλίας: 106119/Δ2/17-9-2024

<https://blogs.sch.gr/charkon/2024/09/19/archaia-ellinika-gel-odigies-2024-2025>

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

Τράπεζα Θεμάτων

- αποσπάσματα **διδαγμένου** κειμένου από το **πρωτότυπο** 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.
- **παράλληλο** κείμενο στη νέα ελληνική από την **αρχαία ή νεότερη ελληνική ή παγκόσμια γραμματεία**.

Δίνεται επίσης (σε φωτοαντίγραφο):

Διδάσκων/Διδάσκουσα

- **αδίδακτο** πεζό κείμενο αττικής διαλέκτου 12-20 στίχων στερεότυπης έκδοσης με νοηματική συνοχή (με σύντομο σχετικό εισαγωγικό σημείωμα με εξωκειμενικές πληροφορίες απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου).

Τα θέματα συνοπτικά [1]

Αρίθμηση	Δραστηριότητα	Μονάδες	Πηγή	
Διδαγμένο κείμενο				
1	i	1 ερώτηση κατανόησης	10	ΤΘΔΔ
	ii	2 ερωτήσεις ερμηνευτικές • 1 αναφέρονται στο πρωτότυπο. • 1 αναφέρεται στο παράλληλο σε σχέση με το πρωτότυπο.	[2x10 =] 20	ΤΘΔΔ
	iii	1 ερώτηση κλειστού τύπου για το γραμματικό είδος, τον συγγραφέα ή το έργο του.	10	ΤΘΔΔ
	iv	1 ερώτηση λεξιλογική – σημασιολογική	10	ΤΘΔΔ

Τα θέματα συνοπτικά [2]

Αρίθμηση	Δραστηριότητα	Μονάδες	Πηγή	
Αδίδακτο κείμενο				
2	i	Μετάφραση 8-10 στίχων στη Νέα Ελληνική	20	Διδ.
	ii	1 ερώτηση κατανόησης	10	Διδ.
	iii	1 ερώτηση γραμματικής	10	Διδ.
	iv	1 ερώτηση συντακτικού	10	Διδ.

Διδαγμένο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες να απαντήσουν σε:

Τράπεζα Θεμάτων

- i. μία (1) ερώτηση **κατανόησης** με την οποία ζητείται να αποκωδικοποιήσουν σημεία του κειμένου από το πρωτότυπο και να αντλήσουν βασικές πληροφορίες που εντοπίζονται στο κείμενο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα **ανοικτού** ή **κλειστού** τύπου (σωστού ή λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κ.λπ.).

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [2]

ii. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές:

**Τράπεζα
Θεμάτων**

- **Η πρώτη** αναφέρεται:
 - σε ιδέες/αξίες/προβλήματα.
 - σε στάσεις/ήθος/χαρακτήρα των προσώπων.
 - στο ιστορικό/κοινωνικό/πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου.
 - στη δομή/σύνθεση του κειμένου.
 - σε υφολογικά/αισθητικά θέματα, με βάση το **διδαγμένο πρωτότυπο** κείμενο.

[10 μονάδες]
- **Η δεύτερη** αναφέρεται στο **παράλληλο** κείμενο σε **συσχετισμό** με το **εξεταζόμενο πρωτότυπο** κείμενο.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [3]

Τράπεζα Θεμάτων

iii. μία (1) ερώτηση κλειστού τύπου που αναφέρεται στο **γραμματειακό είδος** στο οποίο ανήκει το κείμενο από το πρωτότυπο, στον **συγγραφέα** ή στο **έργο** του.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [4]

Τράπεζα Θεμάτων

- iv. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική**
- σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας Ελληνικής.
 - διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους.
 - οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων.
 - συνώνυμα, αντώνυμα.

[10 μονάδες]

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

Διδάσκων/Διδάσκουσα

- i. να **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική οκτώ έως δέκα (8-10) στίχους.

[20 μονάδες]

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [2]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

ii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **κατανόησης** που αναφέρεται στον νοηματικό άξονα του κειμένου.

[10 μονάδες]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **γραμματικής**.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα.

[10 μονάδες]

Αδίδακτο κείμενο [3]

Διδάσκων/Διδάσκουσα

iv. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **συντακτικού**:

π.χ.

- αναγνώριση λέξεων/φράσεων/προτάσεων/άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου.
- μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα

[10 μονάδες]

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης στις προαγωγικές, απολυτήριες και κατατακτήριες εξετάσεις
Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Ανάλογα είναι τα θέματα
και στις **ωριαίες γραπτές δοκιμασίες**
των δύο τετραμήνων,
προσαρμοσμένα στον διαθέσιμο χρόνο.

Καλή δύναμη και επιτυχία στο έργο σας!

Χάρης Κωνσταντέλλιας